

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Valtionavustushaku EQ-5D-5L yleisen vointimittarin käyttöönotto Infotilaisuus 10.4.2026, STM

Petra Kokko, neuvotteleva virkamies, OHJA, STM
Johanna Laine, asiantuntija, OHJA, STM

Yleinen vointimittari EQ-5D-5L

- STM on valinnut terveydenhuollossa käytettäväksi kansalliseksi vointimittariksi (geneerisen PROM-tiedon mittariksi) EQ-5D-5L:n
- Mittarin käyttöönotto perustuu kansallisen sote-tietojohdamisen ja vaikuttavuuden kehittämisen toimeenpano-ohjelmaan (Orpon hallitusohjelma)
- Vointimittarien avulla potilas arvioi itse omaa terveydentilaansa ja toimintakykyään yleensä ennen ja jälkeen annetun palvelun.
- Tuloksia voidaan hyödyntää
 - yksilötasolla hoidon suunnittelussa,
 - asiakasryhmätasolla palvelujen kehittämisessä ja
 - väestötasolla vaikuttavien toimenpiteiden tunnistamisessa.

Tausta ja tavoitteet

NYKYTILANNE

- Toimintakykytietoa ei tallenneta rakenteisesti terveydenhuollossa
- EQ-5D-5L-mittarille ei FHIR-rakennetta Kanta-palveluissa
- Asiakas ei voi itse tallentaa PROM-tietoa potilastiedoksi

TAVOITE

- Toimintakykytiedon tietorakenteet käyttöön (FHIR / Kanta)
- EQ-5D-5L pilotointi käynnistyy hyvinvointialueilla valtionavustuksella
- Kansalainen vastaa kyselyihin sähköisesti — tieto tallentuu rakenteisesti potilastietojärjestelmiin ja Kanta-palveluihin

Tehtäväjako — STM, Kela ja THL

STM: Koordinoi ja rahoittaa

- Myöntää valtionavustuksen hyvinvointialueille EQ-5D-5L pilotointiin

KELA: Toteuttaa tekniset ratkaisut

- FHIR- tietorakenteet ja EQ-5D-5L Kanta-palveluihin
- Omakanta PROM-palvelu (tavoite 2029)

THL: Kehittää standardit

- Toimiameta-palvelu (mittarirakenteet) 2026–2027
- Tietorakenteiden kehittäminen 1/2027 alkaen
- Väliaikaiset kirjaamisohjeet terveydenhuollolle

Valtionavustus hyvinvointialueille

- Sähköinen PROM-kyselyvastaaminen
- Toimintakykytiedon rakenteinen tallennus
- Kanta-palveluihin tallentuminen
- MDR-serfiointi päätöksentuen järjestelmälle

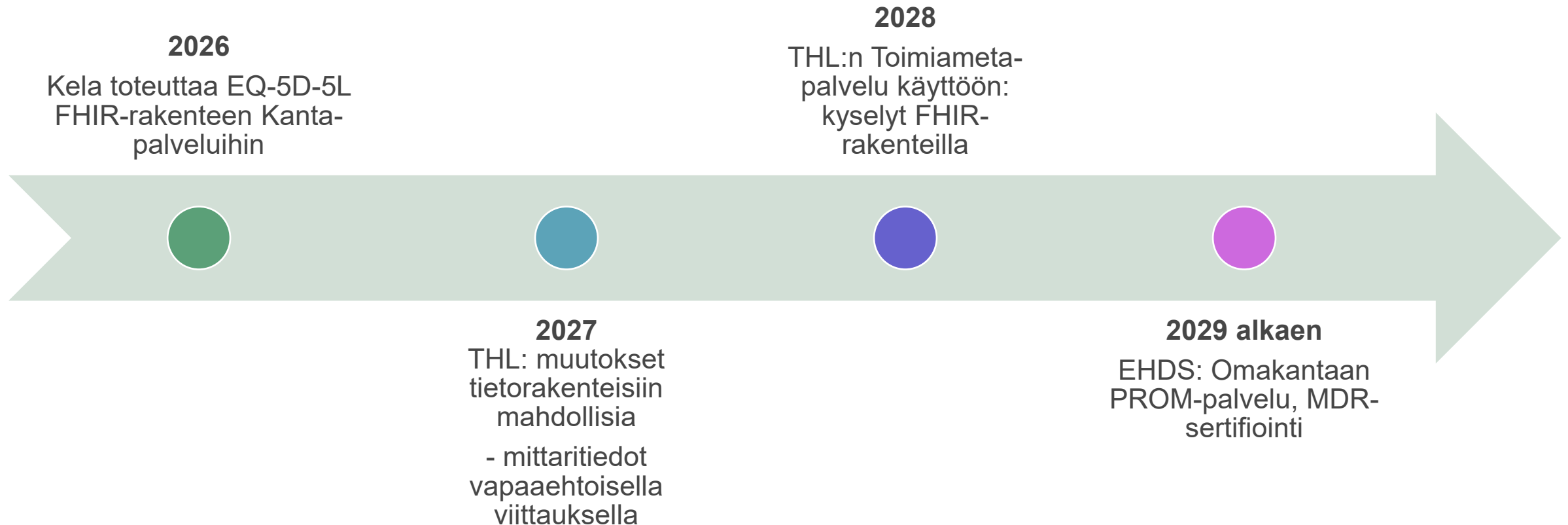
EQ-5D-5L pilotoinnin käynnistäminen edellyttää tietojärjestelmien kehittämistä ja tietorakenteiden käyttöönottoa.

Nykytilanteessa terveydenhuollon ammattihenkilön kuittaus vaaditaan ennen kuin tieto siirtyy potilastietojärjestelmään.

Siirtymävaiheen aikataulu

EHDS 2029 tavoite: kansalainen voi vastata PROM-kyselyihin Omakannassa — tieto tallentuu automaattisesti Kanta-palveluihin ilman ammattihenkilön kuittausta.

Mihin geneerisen PROM –mittarin tietoa tullaan hyödyntämään tulevaisuudessa?

1. Valtakunnallisten tavoitteiden vaikuttavuus-tavoitteen toteutumisen arvioinnissa
 2. Vaikuttavien menetelmien ja toimintamallien arvioinnissa
 3. Kansallisen palveluvalikoiman määrittelyssä ja suosituksissa
 4. Osana palveluiden riittävyden arviointia suhteessa yksilöiden palvelutarpeeseen
- PROM-mittari tuottaa arvokasta tietoa asiakkaan kokemuksesta, mikä on tällä hetkellä puuttuva näkökulma arvioitaessa palvelujärjestelmän tuloksellisuutta!

EQ-5D-5L

How to apply, score, and present results from the EQ-5D-5L

STM GenPROM valtionavustushaku
auki 8.4.-8.5.2026

Haku päättyy 8.5.2026, klo 16:15

Kuka voi hakea?

- Sosiaali- ja terveysministeriö myöntää valtion vuoden 2026 talousarvioiden momentilta 33.01.25 Tiedonhallinta (*siirtomääräraha 3 v*) yhteensä enintään 2 300 000 euroa hakuilmoituksen mukaiseen kehittämistyöhön.
- Hakijoina voivat olla hyvinvointialueet, Helsingin kaupunki ja HUS-yhtymä.
 - Avustusta myönnetään enintään 100 000 euroa per hyvinvointialue.
 - Avustuksen myöntäminen harkinnanvaraista
 - Haettavana oleva erityisavustus on käytettävissä 1.5.2026 – 31.12.2027 välisenä aikana.
 - Hakuaika 8.4.2026-8.5.2026. **Haku päättyy 8.5.2026 klo 16:15.**
- Tarkemmat hakuohjeet: [Vuoden 2026 valtionavustushaut - Sosiaali- ja terveysministeriö](#)

Tarkoitus ja tavoitteet

- Tarkoituksena on edistää EQ-5D-5L yleisen vointimittarin käyttöönottoa kaikilla hyvinvointialueilla.
- Haun ensisijaisena tavoitteena on tukea hyvinvointialueita siinä, että ne voivat
 - ottaa mittarin järjestelmällisesti käyttöön kansallisten määritysten mukaisesti,
 - opetella keräämään mittarin tuottamaa tietoa, sekä
 - käsittelemään ja hyödyntämään tuloksia osana palvelujen kehittämistä ja arviointia.

Mittarin käyttöönotto eri potilasryhmille etenee vaiheittain

- Suositus on, että ensivaiheessa otetaan käyttöön diabetesta tai sepelvaltimotautia sairastavilla aikuisilla
 - Näin saadaan jatkokehitystä varten yhtenäinen kansallinen tietosisältö kaikilta hyvinvointialueilta
- Vaihtoehtoisesti voidaan ottaa käyttöön myös muissa potilasryhmissä alueen kehitysvaiheen, omien tarpeiden ja toimintaympäristön mukaan.
- Jatkossa suunnitteilla sairausspesifien mittareiden liittäminen tiedonkeruuseen kyseisille asiakasryhmille
- Samalla halutaan lisätä asiakkaiden ja potilaiden omaan terveydentilan ja toimintakyvyn arvioon perustuvan tiedon hyödyntämistä tiedolla johtamisessa ja päätöksenteon tukena.

Avustusta voi käyttää:

- **Geneerisen vointimittarin (EQ-5D-5L) käyttöönoton suunnittelu ja valmistelu.**
- **FHIR-tietorakenteen valmistelut ja toteuttaminen.** Rahoitettavien hankkeiden tulee noudattaa kansallista toimintakyky- ja mittaritiedon tietoarkkitehtuuria sekä yhteentoimivuuden periaatteita. Mittarit ja mittarisovellukset tulee toteuttaa FHIR Questionnaire- ja QuestionnaireResponse -rakenteilla, riippumatta siitä, tallennetaanko tiedot Kanta-palveluihin vai hyödynnetäänkö niitä muussa ensisijaisessa käytössä tai erillisessä tiedonkeruussa. (Tämä vaatimustaso on yhtenäinen kaikille toimijoille, jotta kansallinen yhteentoimivuus varmistuu.)
- **Tietojärjestelmäpäivitykset ja -hankinnat**
- **Tietojärjestelmien, integraatioiden tai muiden ratkaisujen vaatimat kustannukset,** kuten mittariin erityisvaatimukseen tai saavutettavuuteen liittyvät toteutukset
- **Koulutuskustannukset**
- **Viestintäkustannukset** järjestelmän käyttöönottoon ja tiedonkeruun edistämiseen liittyen suunnattuna asukkaille
- **Raportoinnin kehittäminen**
- **Raportointityökalujen käyttöönotto ja kehittäminen**
- **Ratkaisun käyttöönottomallien juurruttamiseen liittyvät kulut,** kuten prosessien vakiinnuttaminen ja muutosjohtamisen tuki.

Hankesuunnitelma

- Hankesuunnitelmasta tulee käydä ilmi, mihin haettava valtionavustus aiotaan käyttää ja mitä sillä tavoitellaan, ja miten toimenpiteet edistävät EQ-5D-5L -vointimittarin käyttöönottoa.
- Hakemuksesta tulee ilmetä vähintään seuraavat asiat:
 - Hyvinvointialueen lähtötilanne EQ-5D-5L -mittarin osalta
 - Haettavan avustuksen käyttötarkoitus:
 - mihin avustusta aiotaan käyttää (hyödyntämissuunnitelma)
 - mitä sillä aiotaan saada aikaan
 - miten toiminta edistää EQ-5D-5L:n käyttöönottoa tai käyttöä
 - Toimenpiteet (esim. kohderyhmä, toteutustapa, valitut keinot)
 - Työvaiheet ja resurssit, kustannusten jakautuminen
 - Tavoiteltu lopputulema
 - Arvio milloin tietoa mittarin avulla alkaa kertyä
 - Viestintäsuunnitelma, kuinka hyvinvointialueen henkilöstöä ja asukkaita informoidaan mittaritiedonkeruun ja kerätyn tiedon hyödyntämisen merkityksestä ja tärkeydestä
 - Arviointisuunnitelma, kuinka hankkeen vaikutukset, tavoitteiden toteutuminen, onnistumiset ja opit arvioidaan ja raportoidaan loppuraportissa.

Avustuksen myöntämisperusteet

- Valtionavustukset ovat harkinnanvaraisia. **Myönnettävän avustuksen määrää arvioitaessa otetaan huomioon, kuinka hyvin hakemuksessa kuvatun toiminnan voidaan arvioida saavuttavan avustuksen käytölle asetetut tavoitteet ja avustuksella toteutettavat toimenpiteet.**
- Hakemusten arviointi perustuu kokonaisarviointiin, jossa otetaan huomioon muun muassa seuraavat perusteet:
 - Hakemus on hakuilmoituksen mukainen
 - Suunniteltu toiminta on toteuttamiskelpoista annetussa aikataulussa ja rahoituksella
 - Hakijalla on riittävä kyvykkyys kehittää ja toteuttaa käyttöönottoa edistävät toimet
 - Hankesuunnitelmasta näkyy se, että hakijalla on ymmärrys oman organisaation lähtötilanteesta ja järjestelmien kyvykkyyksistä liittyen EQ-5D-5L:n käyttöönottoon
 - Konsepti on laajennettavissa myös muihin potilasryhmiin (ts. Ratkaisun tulee olla skaalautuva hyvinvointialueen omiin järjestelmiin)
- Valtionavustuslain mukaiset avustuksen myöntämisen yleiset edellytykset löytyvät tarkemmin hakuilmoituksesta

Päätökset avustuksen myöntämisestä

- Päätökset avustusten myöntämisestä tehdään mahdollisimman pian hakemusten saapumisen jälkeen.
- Hakemukset pisteytetään hakuehtojen mukaisesti.
- Hakijoille ilmoitetaan päätöksestä kirjallisesti.
- Päätökset tehdään viimeistään kuukauden kuluessa haun päättymisestä.

Lisätietoja:

Asiantuntija Johanna Laine p. 0295 516 456; etunimi.sukunimi@gov.fi
Neuvotteleva virkamies Petra Kokko, p. 0295 163 474; etunimi.sukunimi@gov.fi

Valtionavustuksista yleisesti: <https://stm.fi/valtionavustusten-hakeminen>

Sosiaali- ja
terveysministeriö